

BirdLife Suomi ry BirdLife Finland rf
Annankatu 29 A 16, 00100 HELSINKI
Puh. (09) 4135 3300, fax (09) 4135 3322
toimisto@birdlife.fi - www.birdlife.fi

Vastaanottaja:
Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Asia: lausunto ehdotuksesta metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 ja 5 §:n muuttamisesta (937/01.02/2019, 12.6.2019)

Maa- ja metsätalousministeriö ehdottaa, että Valtioneuvoston asetusta metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista (452/2013) muutettaisiin siten, että rauhoittamattomien lintujen pesimäaikaista tappamista koskevaa ilmoitusmenettelyä (metsästyslaki 41b §) laajennettaisiin siten, että ilmoitusmenettely päätöksen yhteydessä käsiteltävät poikkeusluvut (koskien lähinnä kielletyn pyyntivälineen tai pyyntimenetelmän käyttämistä) voisivat olla voimassa yhtä kauan kuin toimija on mukana ilmoitusmenettelyssä.

Ministeriö perustelee esitystä hallinnollisen taakan vähentämisellä:

”esitys vähentäisi ilmoitusmenettelyn yhteydessä myönnettyjen poikkeuslupien uusimistarvetta ja kannustaisi toimijoita siirtymään hallinnollisesti kevyemmän ilmoitusmenettelyn piiriin. Asetusehdotuksella olisi siten hallinnollista taakkaa keventävä vaikutus.”

Kiitämme ministeriötä lausuntopyyntöstä ja toteamme esityksestä seuraavaa:

Emme kannata esitystä. Mielestämme ilmoitusmenettelykäytäntö tulisi lopettaa poistamalla se metsästyslain 41 b §:stä.

Poikkeusluvista, joihin myös ilmoitusmenettely kuuluu, on kyse välttämättömistä poikkeuksista, joihin on ryhdytty sen vuoksi, ettei viranomaisen tulkinnan mukaan ole muuta tyydyttävää ratkaisua merkittävien vahinkojen estämiseksi. Poikkeuksien tavoitteena ei ole lintujen määrän vähentäminen, vaan merkittävien haittojen estäminen.

Yksittäiselle luvan hakijalle poikkeusluvut eivät ole merkittävä hallinnollinen taakka. Lupahakemus on yksinkertainen ja lupa voidaan myöntää viisivuotiseksi. Viranomaiselle koituvan hallinnollisen taakan pienentäminen ei ole lähtökohtaisesti hyvä peruste ympäristöä koskevien käytäntöjen keventämiseksi. Hallintomenettelyt, joissa määräajoin tarkistetaan kokonaistilanne, ovat olennainen ja tärkeä osa ympäristöä koskevaa sääntelyä.

Lupatyyppeiden eriaikaisuus

Ilmoitusmenettely koskee vain pesimäaikaista rauhoitusta. Kiellettyjä välineitä ja menetelmiä koskevat poikkeusluvut kattavat sen sijaan usein pidemmän ajan (jopa koko kalenterivuoden). Käsiteltävien poikkeusten ajallinen poikkeavuus estää niiden samanaikaisen käsittelyn, minkä vuoksi myöskään

hallintobyrokratia ei merkittävästi vähenisi. Kiellettyjen välineiden ja menetelmien käyttö rauhoitusajan ulkopuolella tulisi joka tapauksessa käsitellä määräaikaisena poikkeuslupana.

Muut tyydyttävät vaihtoehdot

Ilmoitusmenettelyn käyttöönotto ja runsas poikkeuslupien myöntäminen ovat johtaneet siihen, että lupia haetaan ja rauhoittamattomia lintuja tapetaan vanhasta tottumuksesta, vaikka haitat ovat pienentyneet. Lisäksi muita tyydyttäviä vaihtoehtoja, kuten investointeja, joilla ravinnon saatavuutta voitaisiin vähentää, ei toteuteta helposti saatavien poikkeusten vuoksi, ja koska viranomaiset ei niitä päätöksissään velvoita.

Rauhoittamattomien lintulajien yksilömäärät ovat jätteidenkäsittelylaitoksilla jätteiden lainsäädännöllisten vaatimusten (kaatopaikoista annetun valtioneuvoston asetuksen (331/2013)) myötä romahtaneet, koska linnuille ei ole enää helppoa ravintoa tarjolla. Yksilömäärät ovat nykyään yleisesti vain murto-osa (joitakin prosentteja) vuosikymmenen takaisesta. Lintumäärien pienenemisen myötä myös lintuhaitat ovat pienentyneet. Tarve poikkeuksille on parhaita käytäntöjä noudattavilla jätteidenkäsittelylaitoksilla poistunut.

Tehokkaiden ja jo tiedossa olevin toimenpitein vastaava muutos on mahdollista toteuttaa myös lähes kaikissa muissa ilmoitusmenettelyyn hyväksyttävissä toiminnoissa, kuten turkistarhoilla ja kalanviljelylaitoksilla, missä ilmoitusmenettelyihin perustuva tappaminen kohdistuu lisäksi pääosin uhanalaisiin harmaa- ja merilokkeihin.

Rauhoittamattomien lajien tila

Metsästyslain 41 b §:ssä todetaan, ettei ilmoitusmenettely saa vaarantaa lintulajien suotuisan suojelutason säilyttämistä. Ilmoitusmenettelyyn ei täten tule hyväksyä mukaan punaisen kirjan lintulajeja, koska niiden populaatiot eivät ole suotuisalla suojelutasolla. Rauhoittamattomista lajeista meri- ja harmaalokki on todettu uhanalaisiksi ja harakka silmälläpidettäväksi. Luokittelun taustalla on lajien kantojen viimeaikainen taantuma. Ilmoitusmenettelyä ei siis voi niiden osalta soveltaa ja jo myönnetty ilmoitusmenettelypäätökset tulee em. lajien osalta peruuttaa.

Kehotamme ministeriötä tarkastelemaan koko poikkeuslupitusta ja ilmoitusmenettelyä koskevaa lainsäädäntöä ja hallintoa edellä esittämistämme näkökulmista ja ryhtymään niiden edellyttämiin lainsäädännöllisiin ja hallinnollisiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 27.6.2019

BirdLife Suomen puolesta

Aki Arkiomaa, toiminnanjohtaja